

Memo: Report on BUS ticket 11-4

By: Mark Vonk

Date: April 2007

Biomassa en Boswet

Summary

Biomassa en boswet

Inleiding.

Het houdt de gemoederen binnen de bosbouwsector al enige tijd bezig. De nota van de minister van LNV met begeleidende brief aan de tweede kamer over zijn voornemen om het voortbestaan van de boswet te overwegen het in het kader van de administratieve lastenverlichting van het overheidsapparaat. Grond voor dit voornemen is volgens de minister dat er geen juridische en Europese verplichtingen voor handhaving van de wet bestaan en dat er voldoende andere vervangende wetten en regels zijn.

Er is sinds het verschijnen van de brief van de minister veel gezegd, vergaderd, besproken en geschreven over de mogelijke effecten en de juridische houdbaarheid van de boswet. Dit alles leverde in de sector alleen maar meer vraagtekens op. Met name de vraag over het waarom van het afschaffen van een wet die uitblinkt in eenvoud, effectiviteit en handhaafbaarheid klinkt vaker door.

De werkelijke consequenties van het opdoeken van de oude maar vertrouwde boswet zijn echter door niemand onderzocht. Stichting Probos heeft gemeend hier een voortrekkersrol te moeten vervullen en heeft samen met de handhavers boswet en de AVIH een aantal zaken op een rij gezet om meer helderheid te krijgen in deze zaak. Doel van het onderzoek is de argumentatie voor het opheffen van de boswet aan de praktijk te toetsen en de effectiviteit van de vervangende wetten en regels te beschouwen vanuit het perspectief van de huidige situatie zonder de bestaande boswet.

In het kader van dit onderzoek is ten eerste is gekeken naar de effectiviteit van de boswet en het uitvoerend orgaan. Ten tweede zijn de gevolgen van het verdwijnen van de boswet voor bestaande wetten en regels en is de effectiviteit van de overblijvende en vervangende wetten en regels beoordeeld en ten derde zijn de theoretische consequenties van het zonder meer opdoeken van de boswet zoals voorgesteld door de minister, ten aanzien van het bosareaal en landschappelijke beplantingen in Nederland beoordeeld.

Hierbij is centraal gesteld dat met het opheffen van de boswet niet de bescherming van het bosareaal ter discussie wordt gesteld maar alleen de lastenverlichting van het overheidsapparaat tot doel heeft.

Probleemstelling

De minister heeft naar de tweede kamer het voornemen geuit om de herplantplicht van de boswet op te heffen. Deze plicht zegt kortweg: wat eens bos is, zal altijd bos blijven. Men is immers verplicht om er voor te zorgen dat er na de kap we een nieuw bos op zal komen. De minister schrijft dat er bekeken zal worden of ander instrumenten voldoende andere waarborging zijn voor de instandhouding van het bosareaal. De deskundigen denken van niet. Deze mensen denken dat er een aanzienlijke kans is dat er bos zal verdwijnen. Natuurbeschermingsorganisaties zullen bijvoorbeeld bos kappen ten gunste van andere natuurtypen en met name de kleine particulieren zullen eindelijk hun kans schoon zien om van het bos af te komen. Doormiddel van interviews met allerlei deskundigen (handhavers boswet etc) zal getracht worden beter inzicht te krijgen in de te verwachten effecten. Op basis van deze informatie wordt vervolgens bekeken welke effecten dit kan hebben op de beschikbaarheid van de houtige biomassa op korte (kappen van het verdwijnende bos) en lange (kleiner bosareaal) termijn.

Onderzoeksvragen.

- Wat zijn de alternatieve waarborgen voor de instandhouding van het bosareaal?
- Wat is de geschatte effectiviteit van deze waarborgen als het gaat om handhaving?
- Hoeveel bos zal naar schatting verdwijnen door het wegvallen van de herplantplicht?
- Welke effecten heeft dit op korte en lang termijn voor de levering van houtige biomassa?

Methode.

Literatuur onderzoek:

Workshop: Boswet weg boswet.....

Participatie: AVIH secretariaat

Resultaten.

1. Documentenonderzoek en interviews naar de bestaande wet en regelgeving die de boswet zouden kunnen vervangen en het mogelijke effect daarvan.
2. Workshop waarin samen met de handhavers boswet naar antwoorden is gezocht over de effectiviteit van de boswet en de vervangende regels en wetten in de praktijk.
3. Theoretische analyse van de gevolgen van het verdwijnen van de boswet voor het bosareaal in Nederland.
4. Participatie met de AVIH, waarin de AVIH het effect onderzocht van de ontheffingsregelingen die LNV met Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Dienst der Domeinen en Defensie heeft getroffen.

1. Documentenonderzoek

Welke wetten en regels kunnen de boswet vervangen en wat is de effectiviteit daarvan.

Natuurbeschermingswet (NB wet)

Flora en Fauna wet (FF wet)

Wet op de ruimtelijke ordening (WRO)

Gemeentelijke kapverordeningen

Algemeen rijksbeleid

Het beheer zoals dat plaatsvindt door NGO's en het rijk

- Nb-wet 1998

Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen, gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. De Natuurbeschermingswet vormt het wettelijke kader en geeft de richtlijnen aan. In de praktijk blijkt dat alle gebieden die beschermd worden door de Natuurbeschermingswet 1998 ook in de EHS vallen. Beheer van deze gebieden is opgehangen aan de zogenaamde natuurdoeltypen.

Natuurdoelen die zijn vastgelegd binnen de EHS zijn afgeleid van de natuurdoeltypenkaart

---"De natuurdoelenkaart is in feite een samenvatting van de doelen die met name door allerlei instanties voor natuur gesteld zijn, namelijk van provincies (incl. Particuliere beheerders en Waterleidingmaatschappijen in de duinen), Staatsbosbeheer, Defensie en Rijkswaterstaat. Het is dan ook niet beperkt tot de netto-EHS zoals die door de provincies wordt begrensd, maar het bevat 'alle' bestaande en geplande natuur in Nederland, zowel binnen de EHS als daarbuiten, voor zover belangrijk gevonden door genoemde organisaties"¹.---

In een brief van het Bosschap aan de vaste kamercommissie wordt gesteld dat het voorkomt dat in het kader van de vogel en habitat richtlijn bos is aangemeld als "niet-bos" (heide, stuifzand of open water in veengebieden) terwijl de actuele vegetatie voldoet aan de definitie van bos volgens de boswet.

¹ Bron achtergrondrapportage bij natuurbalans 2003 werkdocument 2003/24 Alterra

Dit is ook geconstateerd door de onderzoekers van de vijfde bosstatistiek. (8,2% van de steekproefpunten bleek in niet-bos te liggen waar het volgens de gegevens uit de bossenkaart 2001 wel had moeten liggen)

Natura 2000 gebieden wordt voldoende areaal bescherming geboden als het gaat om de bescherming van voorkomende rode lijst soorten en beschermd habitats.

Dit betekent dat bosareaal pas dan beschermd is als bewezen en vastgelegd dat daarmee de aanwezige rode lijst soort beschermd is.

Habitat typen die in aanmerking komen voor bescherming met het Natura 2000 doel zijn:

- Duinbossen droog. Verbetering verspreiding, Behoud maar lokale uitbreiding.
- Duinbossen vochtig. Behoud verspreiding, behoud maar lokale uitbreiding.
- Duinbossen binnenduinrand. Behoud verspreiding, behoud oppervlakte.
- Veldbies-beukenbossen, Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte.
- Beuken-eikebossen met hulst, Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte.
- Eiken-haagbeukenbossen subtype A. Behoud verspreiding uitbreiding oppervlakte
- Eiken haagbeukenbossen type B. Behoud verspreiding en behoud oppervlakte
- Oude eikenbossen. Behoud verspreiding en behoud oppervlakte.
- Hoogveenbossen. Behoud verspreiding en uitbreiding oppervlakte.
- Vochtige alluviale bossen. Subtype A. Behoud verspreiding en uitbreiding oppervlakte.
- Vochtige alluviale bossen. Subtype B. Uitbreiding verspreiding en uitbreiding oppervlakte.
- Vochtige alluviale bossen. Subtype C. Behoud verspreiding en uitbreiding oppervlakte.
- Droge hardhout oobosses. Uitbreiding verspreiding en uitbreiding oppervlakte.

- FF-wet;

In de flora en fauna wet is niet bepaald dat bos bos moet blijven tenzij het is gedefinieerd en door gedeputeerde staten aangewezen als beschermd leefomgeving. Dit zijn gebieden, anders dan natuurmonumenten en/of staatsnatuurmonumenten, welke een leefomgeving zijn voor een beschermd inheemse plantensoort of een beschermd inheemse diersoort.

- Gemeentelijke bevoegdheden.

De gemeentelijke bevoegdheden beperken zich tot de bestemmingsplannen in het kader van de wet op de ruimtelijke ordening. Bossen en landschappelijke elementen zijn alleen voldoende beschermd als ze zijn beschreven in de bestemmingsplannen zijnde bos met speciale landschappelijke en of natuurwaarde. Voor de bescherming van de individuele boom heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben een model Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Veel gemeenten maken gebruik van deze modeltekst of een aangepaste versie daarvan.

In de meeste gevallen als het gaat om bescherming van bos en landschappelijke beplantingen, vormt de boswet de basis voor het wettelijke kader voor de bestemmingsplannen en de APV's. en wordt in deze documenten verwezen naar de boswet.

Er is op het gebied van verlening en handhaving van kapvergunningen een trend waar te nemen dat gemeentes het vergunningstelsel juist uitdunnen en er geen kapvergunningen worden vereist voor de kap van bomen.

- Algemeen rijksbeleid:

In de "Visie op de houtoogst", een gezamenlijk product van het ministerie van LNV en het platform hout wordt gesteld dat er geen specifiek bos en houtbeleid is. Het Nederlandse bosbeleid is vastgelegd in de nota "Natuur voor mensen, mensen voor natuur" deze nota gaat niet in op areaalbescherming en geldt bovendien alleen voor de gebieden die binnen de EHS vallen.

- Het beheer zoals dat plaatsvindt door NGO's en het rijk.

Het beheer is volledig afgestemd op de ontwikkelingen van het overheidsbeleid en kan niet worden gezien als argument voor de bescherming van het bosareaal. In theorie is dankzij het bestaan van de boswet zijn bijvoorbeeld RWS en SBB nu verplicht conform de boswet te werken en ontbossing moet

worden gecompenseerd. In de praktijk blijkt dit anders te werken. Grote beheerders zoals Natuurmonumenten werken nu dankzij de boswet in specifieke gevallen met het wandelend bos concept hierbij is men verplicht het oppervlakte bos te handhaven binnen een beheerseenheid maar is de locatie niet strikt vastgelegd. Dit zijn op dit moment de enige waarborgen voor in stand houding van het bosareaal. Het valt nog te bezien of de genoemde beheerders zonder deze verplichtingen het bestaande bosareaal zullen handhaven.

2. Workshop.

De centraal gestelde vragen tijdens deze workshop waren:

- A. Wat zijn de alternatieve waarborgen voor de instandhouding van het bosareaal?
- B. Wat is de geschatte effectiviteit van deze waarborgen als het gaat om handhaving?
- C. Hoeveel bos zal naar schatting verdwijnen door het wegvallen van de herplantplicht?

Ad. A.

In de praktijk bieden alleen de wet op de ruimtelijke ordening (WRO) bescherming en de Natuurbeschermingswet (NB wet) voldoende mogelijkheden om het bosareaal te beschermen. Voor de NB wet gebieden geldt dit echter maar voor een klein deel van het werkelijk bos. Het zijn alleen die bossen die zijn aangewezen als; in stand te houden bos.

De Flora en Fauna wet (FF wet) is gericht op individuele soorten en biedt geen bescherming.

Gemeentelijke kap-/bomenverordeningen, zijn het instrument bij de uitvoering van de WRO. De inhoud en de uitvoering van de verordeningen kunnen per gemeente verschillen. Herplant is vaak geen verplichting binnen dit systeem en de uitvoering erg afhankelijk van willekeur. Er bestaat een model verordening die is opgesteld door de VNG. De handhaving van de kapverordening is een zwak punt. In de meeste gevallen is de plaatselijke kapverordening opgehangen aan de boswet. Dit houdt in dat bij afschaffing van de boswet ook alle plaatselijke verordeningen moeten worden aangepast.

Ad. B. De WRO in combinatie met de lokale verordeningen bieden een theoretische/passieve bescherming. In de praktijk blijkt meer dan eens dat de gemeente wikt en ook beschikt. Doordat gemeentes met twee petten moet werken en de politiek gevoelige onderwerpen zoals uitbreiding van de infrastructuur, woonwijken en industrie moeten worden afgewogen tegen bos en natuur, leggen de laatste het vaak af en is er in veel gevallen ook geen of in onvoldoende mate sprake van compensatie. Geld is daarbij vaak het argument om compensatie niet uit te voeren. In de WRO is compensatie niet geregeld en is gebaseerd op conservering en niet op ontwikkeling. De WRO is in die zin niet technisch van aard. Ontbrekende zaken zijn eisen ten aanzien van herplant en beheer. Een koppeling tussen de WRO en de aanlegvergunningen, beschreven in de bestemmingsplannen kunnen voldoende bescherming bieden. Dit vind echter op zeer kleine schaal plaats.

De NB wet bied alleen bescherming op expliciet beschreven bossen, gemotiveerd vanuit ecologische gronden. Toezicht en handhaving vindt plaats middels een vergunningstelsel.

Ad. C. Bossen die in de praktijk gevaar lopen op termijn te verdwijnen zijn landschapselementen die geregistreerd zijn bij bosbouwondernemingen, Bosjes en singels buiten bosverband, Bossen die omwille van soortenbeleid worden opgeruimd, bossen voor landbouwgrond, bos voor andere bestemmingen zoals infrastructuur, wonen en industrie, Bos voor andere natuur.

Naast het werkelijk verdwijnen van bos in absolute zin verdwijnt er ook bos en landschappelijke beplanting in kwalitatieve zin. Dit omwille van bijvoorbeeld ruilverkaveling, infrastructurele werken etc.

Wat er, uitgedrukt in oppervlaktes, aan bos gaat verdwijnen zonder boswet is voor de deelnemers moeilijk in te schatten maar op basis van lokale ervaringen met de handhaving komt het huidige gemiddeld neer op enkele honderden tot duizend hectare per jaar per provincie. Daarnaast wordt nu ongeveer een even groot deel door de boswet beschermd en voor verdwijning behoed. In een situatie zonder boswet verdwijnt naar schatting een gemiddelde van 1000 hectare per jaar per provincie.

Stand van zaken betrekking tot de boswet is dat de wet op details verbeterd kan worden. Het is een sectorale wet en eenzijdig georiënteerd op het economisch belang van de bossen. Daarnaast is het toegesneden op kaalkapsystemen en past het niet in de beheersfilosofie van vandaag. Ook is de relatie tussen de WRO en de boswet onduidelijk en kan de boswet conflicteren met de NB wet.

Echter blijven een aantal sterke punten van de wet overeind. De wet is eenvoudig, een effectief tegen lage kosten. Er is een breed draagvlak bij de bevolking als de boseigenaren. Handhaving levert een beperkte last voor de burgers door een korte procedure tijd. Beheerders worden aangezet tot een actieve zorgplicht en de wet beschermt ook bossen en landschapelementen buiten de EHS.

Algemene conclusie die tijdens de workshop naar voren kwam is, dat in theorie de wetten en regels die naast de boswet bescherming bieden aan het bosareaal voldoende zouden moeten zijn. De nadruk ligt hierbij op de theorie. De deelnemers zien in de uitvoering de bottleneck omdat veel andere regels juist zijn opgehangen aan de boswet en bij afschaffing van de laatste alle bestaande regels moeten worden aangepast. Het levert inderdaad een wet minder op maar ten compensatie van de lacunes veel meer extra regels. Wel erkennen de deelnemers dat de boswet aan revisie toe is

3. Theoretische analyse.

Geconcludeerd kan worden dat alleen de vogel- en habitatrictlijn gebieden een relatieve areaalbescherming waarborgen aangezien de leefomgeving voor de erkende en beschermde waarden in die gebieden niet mag worden aangetast. Voor bos mag worden aangenomen dat bestaand bos in die gevallen dus bos moet blijven.

Uit de verschillende statistieken kunnen vervolgens de volgende gegevens worden gehaald.

Methode:

Totaal bosareaal is gebaseerd op informatie uit de kerngegevens bos en hout 2005.

Alle andere oppervlaktes zijn afgeleid uit de verdelingen zoals weergegeven in de vijfde bosstatistiek in het hoofdstuk bescherming, waarbij is aangenomen dat alle Natura 2000 bos binnen de EHS valt.

Bosoppervlak in NL

Totaal (Ha)	Bos binnen de EHS ²	Bos buiten de EHS
360.000 ³	300.960 Ha	59.040 Ha

Verdeling binnen de EHS⁴

Totaal EHS	Natura 2000	Geen Natura 2000
300.960 Ha	121.680 Ha	179.380 Ha

Bos dat binnen de voorgestelde kaders geen of onvoldoende areaalbescherming heeft.

Bos buiten de EHS	59.040 Ha
Bos binnen de EHS zonder Natura 2000 toekenning	179.380 Ha
Totaal	238.320 Ha
Uitgedrukt in % van het totaal bosareaal in NL	66,2%

Er kan worden gesteld dat deze 238.320 Ha zonder de boswet onvoldoende is beschermd tegen functieverandering (van bos naar niet-bos).

² Bron Vijfde NL bosstatistiek concept Juni 2006

³ Bron: Kerngegevens bos en hout november 2005. Oppervlakte bos dat voldoet aan de FAO criteria.

⁴ Er van uitgaande dat alle Natura 2000 bos binnen de EHS valt.

4. Participatie AVIH onderzoek.

Het AVIH onderzoek heeft zich met namen gericht op de effecten van de ontheffingsregelingen die door LNV zijn overeengekomen met respectievelijk; Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Dienst der Domeinen en Defensie. Deze instanties zijn ontheven van de meldingsplicht voor uitvoering. Deze zaak is in het kader van ons onderzoek erg belangrijk omdat het een goed beeld geeft van de praktijk waar beheerders geen rekening hoeven te houden met de boswet. Ontheffing van de boswet veroorzaakt ook een ander effect dat binnen de boswet gewaarborgd is, namelijk de voorwaarde dat herbebouwing 'bosbouw kundig verantwoord' moet zijn. Zodra beheerders ook in dit kader geen verplichtingen worden opgelegd of controle plaats vindt, zal het aandeel kwaliteitshout in het Nederlandse bos drastisch afnemen, met alle gevolgen voor de sector.

De conclusie van de AVIH is op zijn minst zorgwekkend te noemen. Het blijkt namelijk dat er voordat de gegevens openbaar werden gemaakt een beroep op de openbaarheid van bestuur moest worden gedaan. De verstrekte gegevens bleken vervolgens niet compleet of volledig te ontbreken er werd een verschil van ongeveer 25% tussen gemelde kap en gecompenseerde oppervlak gevonden. Verder meldt de AVIH dat er geen controle door de AID plaats vindt om een en ander te controleren en te verifiëren.

Ook blijkt uit andere bronnen dat lang niet alle gevelde oppervlaktes worden gecompenseerd.

Naast deze zaak haalt de AVIH ook een aantal voorbeelden aan om de werking van de boswet en het handhavingmechanisme te illustreren. Een tweetal kapmeldingen worden, geheel volgens voorschrift, gedaan bij de provincie doorgespeeld aan de gemeentes die op hun beurt allerlei niet van toepassing zijnde procedures opstarten. Met tot gevolg dat de eigenaars vast komen te zitten in diverse procedures en een rekening krijgt van tussen de 400 tot 500 Euro aan legeskosten. Dit terwijl de boswet herplant vereist en de gedragscode regelt dat er zorgvuldig wordt gewerkt conform de eisen van artikel 75 van de FF wet.

De AVIH geeft in haar conclusie aan dat de boswet en het controle systeem daaromheende bescherming van bos en al haar bijkomende waarden het best waarborgd en het meest effectief is. De vereniging pleit voor een verandering van de wet op de ruimtelijke ordening, door alle bos uit de wet te halen en onder te brengen bij de boswet. Ook pleit de vereniging voor het gelijke monniken gelijke kappen beleid ten aanzien van bosbeherende overheden. Zeker als dit wordt afgezet tegen de ondermaatse rapportage en het ontbreken van controle en verificatie en de verantwoordelijkheid die de Nederlandse overheid heeft ten aanzien van ons eigen bosbeheer. Nederland maakt zich op diplomatiek niveau wel zorgen om wet en regelgeving en de handhaving op het gebied van bosbeheer elders op de wereld maar laat aan het thuisfront aantoonbaar steken vallen.

- Verwijderd: de
- Verwijderd:
- Verwijderd: ge
- Verwijderd: adequaat
- Verwijderd: door
- Verwijderd: de boswet en het controle systeem daaromheen.

Conclusies.

- Het voornemen van de minister op de boswet op te doeken zal allen leiden tot een beperkte lastenverlichting van het overheidsapparaat. Het hoofddoel van de boswet, namelijk wat eens bos is moet bos blijven wordt hierbij niet formeel ter discussie gesteld.
- De notitie verschijnt in een periode waar de politieke interesse voor de bos- en houtsector aan het verminderen is en de lastenverlichting van het overheidsapparaat bovenaan op de agenda staat. Zie ook de beleidsvisie op de houtoogst. Maar tegelijk ook in een tijd waar de politiek zich druk maakt om het veranderende klimaat, gebruik van verantwoorde en duurzame energiebronnen, het verminderen van de CO2 uitstoot en het verminderen van onze afhankelijkheid van energiebronnen elders. Vreemd als je daarbij bedenkt dat de politiek daarbij ogenschijnlijk erg makkelijk omspringt met het behoud van een van onze belangrijkste CO2 vastleggers en bron van biomassa, namelijk ons Nederlandse bos en landschappelijke beplantingen.
- Uit de analyse van de NBW gebieden blijkt dat er waarschijnlijk meer bos is (was) in Nederland dan aanvankelijk officieel geregistreerd. In de bosstatistiek is een verschil van 8% ontdekt van meetpunten die in bos zouden moeten liggen maar dat in werkelijkheid niet deden. Een nulmeting (eventueel terug in de tijd bijvoorbeeld 1998 zou op z'n plaats zijn om; A. een mogelijke areaalverschuiving te verifiëren en B. om de arealen op de doeltypen kaart en de oorspronkelijke arealen te vergelijken)
- Bestaande wetten en regels kunnen alleen in theorie voldoende waarborgen bieden voor het behoud van het bosareaal. De praktijk laat echter een volledig ander beeld zien. Gezien de ervaringen en de huidige ontwikkelingen zal het opheffen van de boswet juist het averechtse effect opleveren dan de bedoeling is. Namelijk geen of ontoereikende areaalbescherming door: Inefficiënt of volledig ontbreken van toezicht, verschillen in interpretatie, een toename van de druk op het overheidsapparaat door een uitgebreid vergunningstelsel.
- Afschaffing van de boswet zal direct effect hebben op het Nederlandse bosareaal buiten maar ook binnen de EHS. Met name landschappelijke beplantingen en kleine bosjes in particulier bezit in lopen direct gevaar. Maar ook bossen waar geen expliciete bescherming (door aanwezigheid van rode lijst of beschermde habitats) voor geldt zijn onvoldoende beschermd. Het verdwijnen van bos wordt voornamelijk ingegeven door het grote waardeverschil tussen bosgrond en landbouwgrond en door het gangbare omvormingsbeleid (het is ecologisch gezien makkelijker scoren met grasland dan met bos). Daarnaast zullen bossen en landschappelijke beplantingen die verdwijnen door bestemmingswijzigingen niet gecompenseerd worden.
- Zou de inschatting van de handhavers kloppen dan zou in ongeveer 20 jaar tijd het onvoldoende beschermde areaal bos (66% van het huidige areaal) zijn verdwenen.

Alhoewel de boswet oud is en wellicht aan revisie toe, lijkt het met enige aanpassingen een prima kapstok te zijn voor de natuurwetgeving in Nederland. De wet heeft zich al geruime tijd bewezen en is mits goed toegepast en de procedures juist uitgevoerd zeer effectief en eenvoudig.

Verwijderd: -

- Wat de brief van de minister in ieder geval heeft veroorzaakt is dat de belanghebbenden aan het denken zijn gezet en er veel duidelijk is geworden. Er zijn hierdoor een aantal unieke kansen op verbetering boven komen drijven. Het is tijd voor een eenduidige brede wetgeving waarin alle bosdoelen worden gediend met oog voor de ontwikkelingen van deze tijd. De boswet kan als instrument en de ervaring van de sector en handhavers prima dienen als raamwerk waar de nieuwe of aangepaste wetgeving omheen gebouwd wordt.

Literatuur en andere documenten:

Alterra, Achtergrondrapportage bij natuurbalans 2003 werkdocument 2003/24 NB wet,
Bomenstichting, Bomen en wet, 2001
LNV, Project herbeoordeling LNV-vergunningen met bijlage TRCJZ/2006/1412,
LNV, nota "Natuur voor mensen, mensen voor natuur" Nota natuur, bos en landschap, 2000.
LNV Natura 2000 doelendocument,
LNV, rief van de minister aan de tweede kamer,
LNV, Nota Boswet commissie Rotteveel,
LNV, Evaluatie natuurwetgeving plan van aanpak,
LNV, Programmatisch handhaven natuurwetgeving plan van aanpak.
VROM Inspectie. De uitvoering van het compensatiebeginsel. 2006
Probos, Bosstatistieken,

Andere info uit correspondentie en gesprekken.

Bas Visser van B.M. Visser en partners, Cees Boon van de AVIH, Leon Jansen van de Provincie
Limburg, Ineke Brusse en Annemarie Jorritsma van het Bosschap, Jaap Roording van LNV.
Bosschap,

Achtergrond bij de gebruikte gegevens:

In een brief van het bosschap aan de vaste kamercommissie wordt gesteld dat het voorkomt dat in het kader van de vogel en habitat richtlijn bos is aangemeld als "niet-bos" (heide, stuifzand of open water in veengebieden) terwijl de actuele vegetatie voldoet aan de definitie van bos volgens de boswet. (Zie ook de aantekening over het tot stand komen van de doeltypenkaart uit het rapport van Alterra 2003/24)

Dit is ook geconstateerd door de onderzoekers van de vijfde bosstatistiek. (8,2% van de steekproefpunten bleek in niet-bos te liggen waar het volgens de gegevens uit de bossenkaart 2001 wel had moeten liggen)

Hieruit blijkt dat er waarschijnlijk meer bos is in Nederland dan officieel geregistreerd en kunnen beheerders hun gang gaan met omvorming. Een nulmeting (eventueel terug in de tijd bijvoorbeeld 1998 zou op z'n plaats zijn om; A. een mogelijke areaalverschuiving te verifiëren en B. om de arealen op de doeltypen kaart en de oorspronkelijke arealen te vergelijken)

Definitie bos volgens het CBS

- Terrein zodanig begroeid met bomen, dat de kruinen een min of meer gesloten geheel vormen dan wel zullen gaan vormen;
 - Kapvlakte;
 - Brandgang;
 - Bospad;
 - Boomkwekerij;
 - Houtopslagplaats;
 - Verspreide bebouwing, voor zover die in het bos ligt;
 - Populierenweide.
- Niet tot bos worden gerekend:
- Beboste delen van parken;
 - Niet in het bos gelegen boomkwekerijen;
 - Woongebieden (met stratenpatroon) en terreinen voor verblijfsrecreatie die in bos gelegen zijn;
 - In het bos gelegen campings.

Definitie bos volgens de vijfde bosstatistiek 2006:

- Bos met een duidelijke productiefunctie
- Bos met een duidelijke behoudcomponent. Male-, boom- en strubbenbos. Het scherm- en het landgoed/parkbos.
- Bos met een component natuurontwikkeling. Struweel <8m. spontaan, tijdelijk of onbeheerd bos.
- Bos met een bijzonder terrein type. Laan, houtwal, singel, hakhout, griend/energie, recreatiebos, landschappelijke beplanting.
- Geen bos. Bos op de bossenkaart aangegeven als bos maar bij veldbezoek: agrarisch gebied, bewoning, dagrecreatie, industrie, militair. terrein. Natuur terrein, park, begraafplaats, sportterrein, stortplaats, verblijfsrecreatie, water, wegen.